

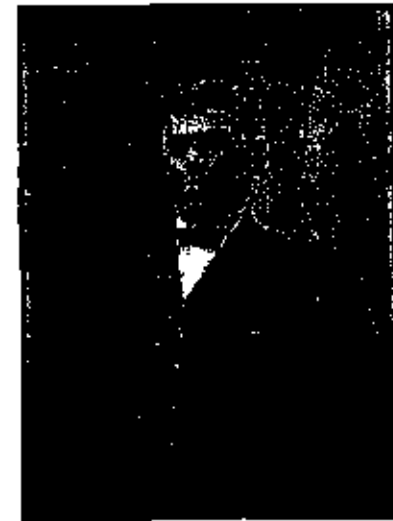
Valentin Matiska

Vypověď dcéry Matlidy Müllerové – Matrkovéj

Valentín Matrka bol v prvom rade dušou a srdcom krásnej časti Bratislavy - Lamača, tam siahajú jeho korene. Túto krásnu dedinku jej pracovitý, múdry a čestný ľud nesmierne miloval a chcel urobiť všetko, aby sa ľuďom lepšie žilo, čomu využil všetky vedomosti, pracovitosť, lásku a oddanosť pozdvihnúť úroveň tejto obce a preto sa vrátim k častiam jeho života, aby sme ho lepšie poznali.

Narodil sa v roku 1907 v roľníckej rodine. Jeho otec chodil za prácou do Zámoria a svojou usilovnosťou zarobil toľko, že si mohol kúpiť polia, zariadenie na ich obrábanie tak, aby modernizoval poľnohospodársku výrobu.

Bol jediným synom a túžil po vzdelaní. Študoval na reálnom gymnáziu v Bratislave, žiaľ jeho otca zavraždil sused, za ktorého zložil kauciu, aby ho v Zámorí dostal z väzenia a vrátil rodine. Závist sa stala krutosťou a nastalo ťažké obdobie.

Štefan Matrka, otec Valentína Matrku

*O*talentin *M*atrka bol v prvom rade dušou a srdcom krásnej časti Bratislavy - Lamača, tam siahajú jeho korene. Túto krásnu dedinku jej pracovitý, múdry a čestný ľud nesmierne miloval a chcel urobiť všetko, aby sa ľuďom lepšie žilo, čomu využili všetky vedomosti, pracovitosť, lásku a oddanosť pozdvihnúť úroveň tejto obce a preto sa vrátil k častiam jeho života, aby sme ho lepšie poznali.

Narodil sa v roku 1907 v roľníckej rodine. Jeho otec chodil za prácou do Zámoria a svojou usilovnosťou zarobil toľko, že si mohol kúpiť poľa, zariadenie na ich obrábanie tak, aby modernizoval poľnohospodársku výrobu.

Bol jediným synom a tužil po vzdelaní. Študoval na reálnom gymnáziu v Bratislave, žiaľ jeho otca zavraždili sused, za ktorého zložil kauciu, aby ho v Zámorí dostal z väzenia a vrátil rodine. Závisť sa stala krutosťou a nastalo ťažké obdobie.

Stefan Matrka, otec Valentína Matrku

Študovať nemohol, lebo musel zaujať miesto po otcovi za pomoci svojho starého otca a matky. Od suseda „vraha“ sa odsťahovali na dolný koniec Lamača, kde si kúpili rodinný dom, ktorý neskôr prestavali a dnes je to miesto, ktorého steny prijali sa chystajú tabuľu úcty a vďaky za všetko prežitú, a aby pripomínala aj utrpenie, ktorého sa mu dostalo.

Mal mimoriadne schopnosti pre podnikanie, riadenie obce, vzdelával sa, využíval literatúru, ktorá mu pomáhala k jeho rastu po stránke odbornej, podnikateľskej, zakladaní spolkov a politickej angažovanosti.

Valentín Matka, ako podnikateľ.

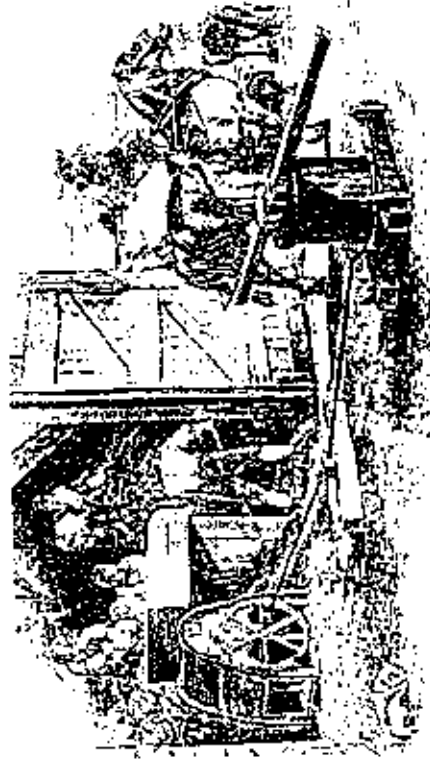

Zakladanie spolkov a prijímanie významných politických osobností v Lamači

Prijal členstvo v rôznych inštitúciách, kde schopnosťami vynikal, reprezentoval obec Lamač, čo bolo zároveň prínosom pre túto obec.

Bol predsedom drevárskej spoločnosti „Vätra“, ktorá sa zaoberala spracovaním dreva, ale aj zveľaďovaním lesov, hlavne Záhorskej oblasti. Pri výrube dreva dbal na pracovné príležitosti najmä povozníkov z Lamača. Z tejto činnosti je uchovaná aj táto fotodokumentácia.

Pri obrábaní poľa používal dostupné poľnohospodárske stroje na dosiahnutie lepších výnosov a to v praxi dokazoval lamačským roľníkom, ako sa treba pri tejto profesii, ktorá na Slovensku mala korene a živila sa ňou prevažná časť obyvateľstva. Kúpovali si spoločné stroje, ktoré spoločne využívali.

Modernizácia - Valentín Matka pri obrábaní poľa na modernom základe.

Tým, že rodina vlastnila väčšiu časť pozemkov, jej obrábanie bez pomoci iných nezvládla. Preto poskytla pracovné príležitosti rodinám, ktoré každoročne vypomáhali pri hlavných prácach napr. žatve, za ktorú boli odmeňovaní finančnými prostriedkami a naturáliami, teda časťou úrody, ktoré boli zábezpekou pre zimné obdobie. Jeho láska k rodnej hrdi bola nesmierna. Stal sa preto aj najmladším richtárom pomáhal rodákovi riešiť spory a podieľal sa na ich problémoch, ktoré potrebovali pomoc. Založil agrárnu stranu, z ktorej vznikla Demokratická strana. Valentín Matka, ktorého 25. výročie úmrtia si pripomíname, vstúpil na politickú dráhu. Po vojne sa stal predsedom už 6. 4. 1945 vytvoreného Revolučného národného výboru, ktorý zrušil vládneho komisára. Valentín Matka sa stal prvým predsedom Miestneho národného výboru.

V tom čase bol už členom Demokratickej strany Slovenska, kde pracoval s verným spolupracovníkom ing. Emilom Dohnancom, prvým tajomníkom Demokratickej strany. Dr. Lettrich, predseda Demokratickej strany vybral si Valentína Matku ako svojho veľmi blízkeho spolupracovníka a vysielal ho na veľmi dôležité jednanie, čoho dôkazom je aj výňatok z publikácie, ktorá vyšla v Kanade pod názvom Aprílová dohoda r. 1945.

Joseph Stasko, PhD

**SLOVENSKO
PO DRUHEJ SVETOVEJ VOJNE**

«Aprílová dohoda z. 1946»

Slovakia after World War II,
An Inside Look at «April Agreement of 1946»

*Revised edition - Jozef Stasko, Cambridge,
Canada.*

1977

Do obdobia po vojne chcem ešte pripomenúť, že rozvoj kultúrneho diania bol jeho srdcovou záležitosťou. Z toho obdobia sú fotomateriály, ktoré znázorňujú: Metoda Fratriča ako otca rodiny, Františku Mrázkovú a Valentína Matrku ako mladšiu generáciu, ktorá sa radí pod dohľadom najstaršieho v rodine, čo budú robiť na poliach. Múdrosť starých ľudí si v rodinách vážili a bola na veľmi vysokej úrovni úcta k starším. Zverejnená fotografia, o ktorej hovoríme, reprezentuje aj oblečenie všedného dňa pracovným krojom, ktorý bol v tom čase v Lamači. Ten sviatočný kroj je pri prijímaní a uvítaní členov z vysokej politiky, ktorý sa uskutočnil jednoducho v záhrade plnej ovocia a úrody, čo znázorňuje jeho jediné bohatstvo.

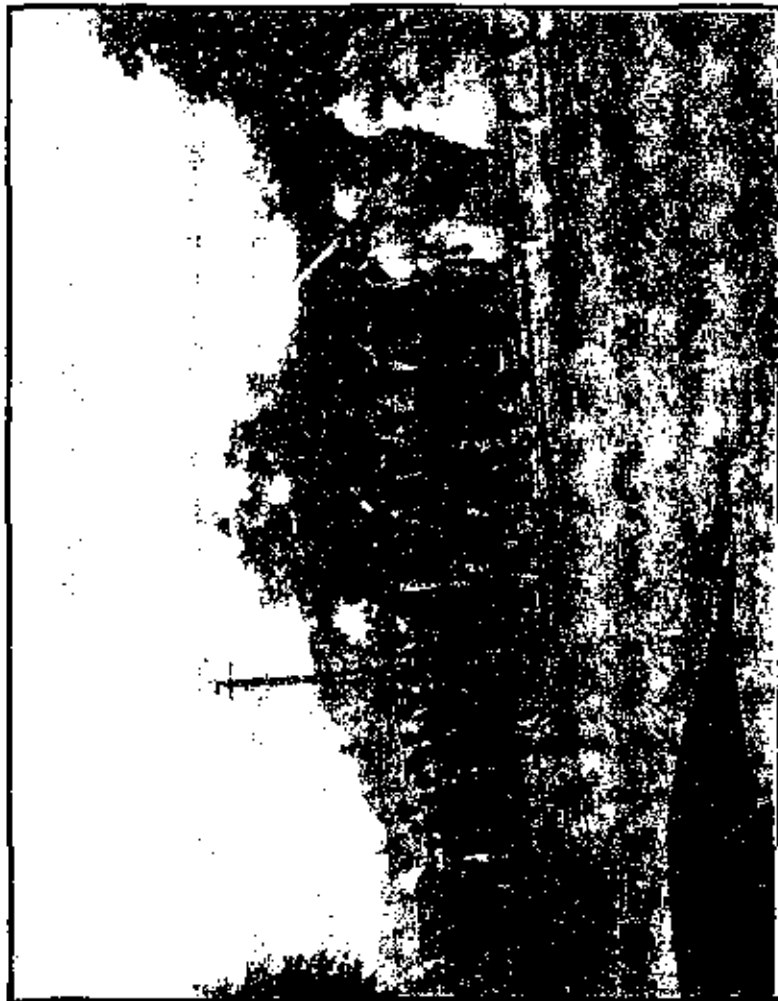
Po vojne bol založený v Lamači 19. 9. 1947 mládežou divadelný krúžok Janka Palárika, ktorého predsedom sa stal MUC Pavol Kralovič a čestným predsedom sa stal Valentín Matrka. Krúžok všestranne podporoval, lebo videl obrovské nadanie a schopnosti miestnej mládeže, ktorá touto činnosťou sa nezamerala len na Lamač, ale zájazdmi do Devínskej Novej Vsi, Záhorskej Bystrice a okolia a pomáhala dvíhať kultúrnu úroveň nášho ľudu aj v dedinách na Záhorí. Valentín Matrka v roku 1948 na základe vykonštruovaných obvinení

bol väznený, odkiaľ sa vrátil v roku 1957. Cítil sa nevinným a ani pod mučením a neľudským zaobchádzaním nepovedal nič, ako bola pravda a tú tyranu počuť nechceli. Rodina tým, že bol odsúdený za „velezradu“, prišla o všetko. Matka o jediného syna, o všetko, čo úmornou prácou nadobudli. Skoro na to dostala mozgovú príhodu. Naša láskavá a nesmieme dobrá mama nemala na živobytie. Miestni komunisti vyniesli aj posledné zrnko obilia. Nebudem ich menovať, lebo ich ešte žijúcim príbuzným by som ublížila. Boli sme tri deti a ako najstaršia som nemohla študovať a nájsť si miesto, kde by som mohla pracovať. Bol veľký problém z kádrových dôvodov. Pre mňa boli len podradné práce. Domové prehliadky boli nečakané a zostala po nich spúšť. Otcove šatstvo bolo zaplombované v skrini a zostalo z neho torzo, lebo ho zožrali mole.

Tri roky sme o otcovi nevedeli a on nevedel o nás. Prešiel pracovný tábor Nováky, Leopoldov, Pankráč, Ruzyň a Jáchymovské peklo. Vrátil sa zdeptaný, s podlomeným zdravím a nemohol si nájsť prácu podľa seba, ale tam kde ho zaradili. Bolo to JRD, ktoré bolo pred rozpadnutím. Ľudia v Lamači nedostávali za prácu mzdu aj tri mesiace. Premiestňovali ho tam, kde to najviac upadalo. Musel pracovať na podradných prácach, aby ho ďalej ponižovali a horšie bolo to, že pracoval na svojom. Došlo k voľbám predsedu. Ľudia sa postavili na odpor, neprijali člena KSS, ktorý vôbec nemal znalosti o poľnohospodárstve. A takto mu bolo aj v predchádzajúcich prípadoch, a preto sa dostalo do krízy, a nie preto, že členovia nepracovali. Stalo sa, že členovia na členskej schôdzi trvali na tom, že za predsedu chcú V. Matruku. A tak sa stalo. Znova mohol pomôcť spoluobčanom – rodákovi Lamača. Viem, že sme otca raz po náhlejšej nevoľnosti odviezli do nemocnice, kde lekári konštatovali, že takého vyčerpaného pacienta dávno nevideli. Postavil si vysoký cieľ, hlavne vylepšiť situáciu spoluobčanom, lebo vedel ako riadiť prácu. Výsledky boli, že mzda bola včas vyplatená a pracovná jednotka sa neustále zvyšovala. Okrem toho rástli aj úspory na účte JRD. Ľudia v tom čase poznávali aj krajiny formou zájazdov, že bolo v JRD najlepšie, to sa nesmeli povedať len preto, že predsedom bol Valentín Matruka. Aj takto dokázal nasmerovať svoju pomoc pre Lamač. Ťažké väzenie, kruté prenasledovanie a nakoniec strata najbližších (matka, manželka), ťažko doľahli na jeho zdravie. Mozgová príhoda a choré srdce ukončil i jeho život v novembri v roku 1980. Je tomu 25 rokov.

Valentín Matruka bol občanom Lamača, ktorý svojim životom mimoriadne reprezentoval rodnú obec. Bol milujúcim synom, manželom a otcom, ktorý obetoval pre správnu vec aj seba. Prekonal peklo väzníc a bol sústavne sledovaný tajnou službou. Myslím, že tí, ktorí navrhli dať mu v Lamači pamätné miesto v dejinách Lamača, si zaslúžia naše poďakovanie. Konfederácia politických väzňov Slovenska ho považuje ako človeka kruto a nespravodlivo týraného komunistickým režimom. Jeho život a činy reprezentujú Lamač a pamätná doska je odmenou po 25 ročnom odstupe od jeho smrti. Ústav pamäti národa označil osobu Valentína Matruku za občana Lamača, ktorému takéto ohodnotenie patrí. Demokratická strana so svojím stanoviskom uznala V. Matruku za skutočného demokrata, na ktorého nemôže zabudnúť a patrí do pamäti za jeho reprezentáciu Demokratickej strany v čase, keď táto strana mala na Slovensku ako som spomenula 62 % hlasov. A získať 4 miesta pri voľbách do Ústavodarného národného zhromaždenia ako poslanca, určite túto osobnosť zhodnotila skôr, než tak urobila. Sám Dr. Lettrich ho poveroval dôležitou činnosťou v Demokratickej strane ako občana Lamača, ktorý reprezentoval roľníctvo Záhoria v parlamente.

Ako poslanec za roľníctva sa zúčastňoval na dožinkách a v živote roľníkov

Roľnícka mládež si s kvetmi učila svojho poslanca a reprezentanta.

Dr. Lettrich vedel prečo posielal obhajovať Demokratickú stranu, ktorú sa chystali komunisti rozbiť, a za ktorú viedol Valentín Matka politické rokovania práve tak v ťažkej situácii.

Predstiera sa otázka: Bol Valentín Matka osobnosťou, ktorá si zaslúži ocenenie v Lamači? Áno. Veď Lamač mal svojho občana na prácu vo vysokej politike, hlavne po druhej svetovej vojne. Bolo to veľmi zložitý obdobie, v ktorom rodák z Lamača obstál a to je hlavné. Obstál ako milujúci syn, obstál ako oddaný manžel, obstál ako neskonale dobrý otec a obstál ako politik, ktorý nikdy nikoho neodmietol, ale pomáhal, pomáhal všade, kde to len bolo možné. Aj vtedy, keď založil Lesné spoločenstvo v Lamači, aby občanom

ukázal cestu, ako si čestným spôsobom zabezpečiť potreby rodiny v čase, keď každá domácnosť bola odkázaná na produkty lesa a takto mala možnosť za minimálnu cenu pokryť potreby jednak svoje, jednak v budove školy a cirkevného zariadenia. Poľnohospodárstvo dostal na vysokú úroveň čo ocenilo listom vedenie DP podielnikov „Devín“ so sídlom Záhorskej Bystrici.

Všetkým, čo ocenili všetko to, čo vykonal, patrí poďakovanie, ktoré patrí aj MÚ mestskej časti Lamač, starostovi Ing. Šramkovi, poslancom MÚ, kultúrnej komisii, proste všetkým, čo prezentovali svoj názor svojou účasťou na uskutočnení tejto akcie pri príležitosti 25. výročia jeho úmrtia .

Na záver zverejňujeme vystúpenie na mimoriadne veľkej manifestácii demokratickej Bratislavy, kde bol poverený Dr. Lettrichom, predsedom Slovenskej národnej rady ako poslanec Valentin Matrká vystúpiť so svojim prejavom. Na manifestácii sa zúčastnili desaťtisíce demokratov, ktorí prišli prejaviť svoju pevnú vôľu, udržať demokraciu v Československu.

Manifestácia demokratickej Bratislavy

V Bratislave sa uskutočnila manifestácia.

Manifestácia demokratickej Bratislavy v Bratislave prebieha v týchto dňoch s veľkou účasťou občanov. Manifestácia demokratickej Bratislavy sa uskutočnila v Bratislave v týchto dňoch s veľkou účasťou občanov. Manifestácia demokratickej Bratislavy sa uskutočnila v Bratislave v týchto dňoch s veľkou účasťou občanov.

Podpredseda BSK Dr. Jozef Štefánik s členmi vlády.

Podpredseda BSK Dr. Jozef Štefánik s členmi vlády.

Uznesenia

č. 87/2008/V - 127/2008/V

zo zasadnutia miestneho zastupiteľstva
mestskej časti Bratislava – Lamač
dňa 18.09.2008

Uznesenie

č. 87/2008/V

zo zasadnutia miestneho zastupiteľstva
mestskej časti Bratislava – Lamač
dňa 18.09.2008

k návrhu na pomenovanie premostenia nad železničnou traťou Harmincova ul.

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Lamač

A. schvaľuje

návrh na pomenovanie časti komunikácie, ktorá tvorí premostením spojnicu medzi križovatkou Harmincova ul. a ul. Pod Zečákom a ktorej pokračovaním bude hlavná trasa komunikácie C1 Nový Lamač názvom „MOST VALENTÍNA MATRKA“

KOMISIA LEGISLATÍVNO-PRÁVNA

Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

Stanovisko č. 6 zo zasadnutia Legislatívno-právnej komisie MsZ dňa 12.10.2009

k návrhu všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o určení názvu novovzniknutého mosta v mestskej časti Bratislava-Lamač

Legislatívno-právna komisia po prerokovaní materiálu

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

schváliť návrh všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o určení názvu novovzniknutého mosta v mestskej časti Bratislava-Lamač v znení pripomienok:

1. V § 1 ods. 1 slová „Harmincovej ulice a ulice Pod Zečákom“ nahradiť slovami „medzi križovatkou Harmincovej ulice a Lamačskej cesty a ulicou Pod Zečákom“.
2. V § 1 ods. 2 názov miestneho zastupiteľstva písať s malým začiatočným písmenom.
3. § 2 upraviť v znení:

„V mestskej časti Bratislava-Lamač sa pre časť pozemnej komunikácie, ktorá vznikla premostením medzi križovatkou Harmincovej ulice a Lamačskej cesty a ulicou Pod Zečákom určuje názov

Most Valentína Matruku.“

4. Vyhotoviť nový situačný plán, ktorý bude zodpovedať § 2.
5. Upraviť účinnosť.

Ing. Pavol Baxa, v. r.
predseda komisie

Mgr. Darina Blahová
tajomníčka komisie